

Cynulliad National
Cenedlaethol Assembly for
Cymru Wales

Penderfyniad
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
(Aelodau'r Cynulliad a Swyddogion)
Cyflogau a Lwfansau
2009

Mawrth 2009

ADRAN 1: RHAGARWEINIAD, DIFFINIADAU A DARPARIAETHAU CYFFREDINOL	5
1.1. Rhagarweiniad	5
1.2. Diffiniadau	5
1.3. Lwfansau Aelodau	6
1.4. Penderfyniad y Prif Weithredwr a'r Clerc	6
1.5. Lwfans ar gyfer Rhan o Flwyddyn	6
1.6. Codiadau Blynyddol	6
1.7. Talebau a Derbynebau	6
1.8. Cyflwyno Cais yn Brydlon	7
1.9. Os bydd Aelod yn marw neu'n methu â chymryd y llw oherwydd salwch	7
ADRAN 2: CYFLOGAU'R AELODAU	8
2.1. Swm sy'n Daladwy	8
2.2. Cwnsler Cyffredinol nad yw'n Aelod Cynulliad	9
2.3. Talu Cyflogau	9
ADRAN 3: LWFANS COSTAU YCHWANEGOL – ar gyfer treuliau a ysgwyddir wrth aros oddi cartref dros nos	10
3.1. Diben a Swm	10
3.2. Lefel Is y Lwfans Costau Ychwanegol - Aelodau'r Ardal Fewnol	10
3.3. Lefel Uwch yLwfans Costau Ychwanegol - Aelodau'r Ardal Allanol	10
ADRAN 4: TEITHIAU ARFEROL YR AELODAU (yng Nghymru)	12
4.1. Rhagarweiniad	12
4.2. Egwyddorion Cyffredinol	12
4.3. Teithio Arferol	12
4.4. Teithio ar y Ffyrdd	12
4.5. Cyfraddau Fesul Milltir	12
4.6. Teithiau Dwyffordd a Ganiateir	13
4.7. Teithio mewn Tacsï	13

4.8. Teithio mewn Car Llog	13
4.9. Teithio ar Drên	13
4.10. Teithio mewn Awyren	13
4.11. Teithio ar fusnes y Pwyllgorau	13
ADRAN 5: TEITHIAU ESTYNEDIG	15
5.1. Rhagarweiniad	15
5.2. Symiau ac Amodau	15
ADRAN 6: TEITHIAU GAN BARTNER A PHLANT	16
6.1. Cyfyngiad ar Nifer y Teithiau	16
6.2. Diffiniad o Blentyn	16
6.3. Teithio mewn Car	16
6.4. Taliad uniongyrchol i'r priod neu blant	16
ADRAN 7: TEITHIAU GAN STAFF YR AELODAU	17
7.1. Cyfyngiad ar Nifer y Teithiau	17
7.2. Teithio mewn Car	17
7.3. Taliadau uniongyrchol i'r staff	17
ADRAN 8: TEITHIO I SEFYDLIADAU'R GYMUNED EWROPEAIDD etc.	18
8.1. Hawl	18
8.2. Cais	18
8.3. Teithiau i seneddau, cyngorau neu gynulliadau rhanbarthol	18
ADRAN 9: LWFANS COSTAU SWYDDFA	20
9.1. Diben a Swm	20
9.2. Costau Swyddfa	20
9.3. Diogelwch Swyddfeydd	21
9.4. Iechyd a Diogelwch/Mynediad i'r Anabl	21
9.5. Trosglwyddo Arian	21

ADRAN 10: LWFANS CYFLOGAU STAFF	22
10.1.Diben a Swm	22
10.2.Datblygiad Cyflog	23
10.3.Costau Eraill yn ymwneud â Staff	23
10.4.Contractau Cyflogaeth	23
10.5.Talu Cyflogau	23
10.6.Trosglwyddo Arian	24
10.7.Taliadau uniongyrchol i'r staff	24
ADRAN 11: PENSIWN A DARPARIAETH GYSYLLTIEDIG AR GYFER STAFF YR AELODAU	24
11.1.Pensiwn	25
11.2.Yswiriant Bywyd	25
11.3.Yswiriant Salwch Difrifol	25
ADRAN 12: LWFANS STAFF DROS DRO	26
12.1.Diben	25
12.2.Cymhwyso am y Lwfans Staff Dros Dro	25
12.3.Cyfyngiadau	25
ADRAN 13: TALIADAU DISWYDDO I STAFF CYMORTH AELODAU'R CYNULLIAD A DELIR O'R LWFANS CYFLOGAU STAFF	27
13.1. Pan fo Aelod yn gadael y Cynulliad	27
ADRAN 14: LWFANS DIRWYN I BEN	27
14.1. Diben a Swm	27
14.2. Treuliau Taladwy	28
ADRAN 15: GRANT ADSEFYDLU	29
15.1 Grant Adsefydlu	29
15.2 Deiliaid Swyddi	30
ADRAN 16: GRANT YMDDEOL OHERWYDD SALWCH	31

16.1 Grant Ymddeol Oherwydd Salwch	31
ADRAN 17: LWFANS ANABLEDD	32
17.1. Diben a Swm	31
ADRAN 18: GALW'R CYNULLIAD NEU BWYLLGOR YN ÔL YN YSTOD Y TORIAD	32
18.1. Diben a Swm	33

ADRAN 1: RHAGARWEINIAD, DIFFINIADAU A DARPARIAETHAU CYFFREDINOL

1.1. Rhagarweiniad

1.1.1. Penderfyniad gan Gomisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru yw hwn o dan adrannau 20, 21 a 53 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (“y Ddeddf”) a Rheol Sefydlog 1.7 ac fe'i gelwir yn Benderfyniad Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Aelodau'r Cynulliad a Swyddogion) (Cyflogau a Lwfansau) 2009 a daw i rym ar 1 Ebrill 2009.

1.1.2. Mae'r Penderfyniad hwn yn pennu'r cyflogau a'r lwfansau sy'n daladwy i Aelodau'r Cynulliad o 1 Ebrill 2009. Yn amodol ar unrhyw arbediad a darpariaethau cyfamserol a gynhwysir ynddo, mae'r Penderfyniad hwn yn disodli'r canolynol, na fydd yn gymwys bellach:

- Penderfyniad Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Aelodau'r Cynulliad a Swyddogion) (Lwfansau) 2008;
- Penderfyniad Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Aelodau'r Cynulliad a Swyddogion) (Cyflogau) Rhagfyr 2008;
- adrannau 1, 2, 13 – 17 a 19 o Benderfyniad Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Aelodau'r Cynulliad a Swyddogion) (Cyflogau, Lwfansau, etc) 2006.

Mae hyn yn golygu na fydd Penderfyniadau 2008 yn gymwys bellach ac adran 18 yn unig o Benderfyniad 2006 sy'n parhau'n gymwys.

1.2. Diffiniadau

1.2.1. Oni bai bod y dy-destun yn gofyn fel arall, dyma ystyr y geiriau a'r ymadroddion a ganlyn.

Caerdydd	Unrhyw fan o fewn cylch pum milltir o gwmpas adeilad y Cynulliad Cenedlaethol ym Mae Caerdydd.
Prif gartref	Y cartref a gofrestrwyd gan yr Aelod gyda'r Tîm Cymorth Busnes i Aelodau, sef y cartref lle y mae'r Aelod yn arfer treulio'r rhan fwyaf o'i (h)amser ac yn talu Treth y Cyngor yn llawn arno.
Cyflog	Y cyfanswm gros sy'n daladwy i Aelod cyn tynnu unrhyw beth e.e. treth incwm a chyfraniadau Yswiriant Gwladol
Blwyddyn	Y 12 mis sy'n dod i ben ar 31 Mawrth
Staff	Staff Cymorth Aelodau'r Cynulliad – oni bai y nodir yn

1.2.2. Bydd gan dermau eraill a ddefnyddir yr un ystyr ag yn y Ddeddf, neu yn Rheolau Sefydlog y Cynulliad.

1.2.3. Mae'r cyfeiriadau at y Prif Weithredwr a'r Clerc yn gyfeiriadau at Clerc y Cynulliad fel y'i diffinnir yn adran 26 o'r Ddeddf.

1.3. Lwfansau Aelodau

1.3.1. Dim ond mewn perthynas â gwariant y bu'n rhaid ei ysgwyddo ar gyfer busnes y Cynulliad y telir lwfansau.

1.4. Penderfyniad y Prif Weithredwr a'r Clerc

1.4.1 Y Prif Weithredwr a'r Clerc fydd yn penderfynu ar unrhyw gweistynau'n ymwneud â'r hawl i dderbyn lwfans a ddangosir yn y Penderfyniad hwn. Gall y Prif Weithredwr a'r Clerc ymgynghori â Chomisiwn y Cynulliad.

1.5. Lwfans ar gyfer Rhan o Flwyddyn

1.5.1. Mae'r lwfansau a nodir isod wedi'u mynegi fel terfyn ariannol blynyddol felly bydd cyfyngiad pro rata ar Aelod sy'n ymuno neu'n ymadael â'r Cynulliad yng nghanol blwyddyn. Yn gyffredinol ni chyfyngir ar yr Aelod o ran yr hyn y caiff ei hawlio o fis i fis, ond mewn rhai achosion byddai'n rhaid ad-dalu lwfans pe bai Aelod yn gadael yng nghanol blwyddyn ariannol, er enghraifft os yw Aelod wedi hawlio lwfans blwyddyn gyfan erbyn dechrau mis Rhagfyr ac yn gadael y Cynulliad ganol mis Rhagfyr.

1.5.2. Y lwfansau penodol yw Lwfansau Costau Ychwanegol, Lwfans Costau Swyddfa a Lwfans Cyflogau Staff.

1.6. Codiadau Blynyddol

1.6.1. Bydd y Lwfans Costau Ychwanegol, fel y'i diffinnir yn Adran 3 o'r Penderfyniad hwn, a'r Lwfans Costau Swyddfa, fel y'i diffinnir yn Adran 9 o'r Penderfyniad hwn, yn codi ar 1 Ebrill 2010, ac ar yr un dyddiad bob blwyddyn wedi hynny, yn unol â'r cynnydd dros y flwyddyn flaenorol ym Mynegai Prisiau Manwerthu'r DU ar gyfer y mis Rhagfyr blaenorol.

1.7. Talebau a Derbynebau

1.7.1. Bydd Aelodau'r Cynulliad sydd am hawlio lwfans yn cyflwyno cais am y lwfans fel a phryd y nodir gan y Prif Weithredwr a'r Clerc a gall y Prif

Weithredwr a'r Clerc nodi amseroedd gwahanol a ffyrdd gwahanol ar gyfer hawlio lwfansau gwahanol.

1.7.2. Heb ragfarnu ar gynnwys cyffredinol paragraff 1.7.1, gall y Prif Weithredwr a'r Clerc ofyn bod yn rhaid amgáu talebau a dogfennau eraill i gefnogi'r hawliad, fel y gwêl yn dda.

1.7.3. Ym mhob achos, gellir ond cyflwyno anfoneb neu dderbynneb sydd yn enw Aelod perthnasol y Cynulliad neu aelod o'i staff cymorth ac nid trydydd person (er enghraifft at rywun yn yr etholaeth) oni bai bod dogfennau dilys yn cael eu cyflwyno i brofi bod y gwariant yn gwbl gysylltiedig â busnes y Cynulliad.

1.8 Cyflwyno Cais yn Brydlon

1.8.1 Dylid cyflwyno cais am lwfans o fewn tri mis wedi diwedd y mis yr ysgwyddwyd y gwariant. Wrth gyflwyno cais am lwfans ar ôl y cyfnod hwn dylid egluro pam y bu oedi. Y Tîm Cymorth Busnes i Aelodau, ar ran y Prif Weithredwr a'r Clerc, fydd yn ystyried a ellir derbyn y ceisiadau hwyr. Os oes amheuaeth, neu os oes materion newydd neu ddadleuol yn codi, bydd y Tîm Cymorth Busnes yn cyfeirio'r mater at y Prif Weithredwr a'r Clerc er mwyn iddo/iddi benderfynu ar y mater.

1.9 Os bydd Aelod yn marw neu'n methu â chymryd y llw oherwydd salwch

1.9.1 Os bydd Aelod yn peidio â bod yn Aelod o ganlyniad i gynnal etholiad arferol o dan adrannau 3 a 14 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, ond wedyn yn cael ei ail-ethol yn yr etholiad hwnnw, yn marw neu'n methu â chymryd y Llwyd sy'n ofynnol o dan adran 23 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 oherwydd salwch, bydd Lwfans Diwryn i Ben ar gael o dan y telerau a nodir yn adran 14 o'r Penderfyniad hwn.

ADRAN 2: CYFLOGAU'R AELODAU

2.1. Swm sy'n Daladwy

2.1.1. Y cyflog sy'n daladwy i Aelodau fydd cyflog sylfaenol sy'n cyfateb i 82.0 y cant o gyflog Aelod Seneddol, ynghyd â chyflog deiliad swydd ychwanegol os yw'r Aelod yn dal un o'r swyddi a restrir ym mharagraff 2.1.3. Nid yw cyflog Aelod yn dod yn daladwy hyd nes ei fod/bod ef/hi wedi tyngu llw neu wneud y datganiad sy'n ofynnol yn ôl y gyfraith yn unol ag adran 23 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.

2.1.2. Bydd cyflogau Aelodau'r Cynulliad sydd hefyd yn Aelodau Seneddol neu'n Aelodau o Senedd Ewrop yn llai yn unol ag adran 21 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, ac yn cyfateb i ddwy ran o dair y cyflog sylfaenol y byddai gan Aelod Cynulliad yr hawl i'w gael fel arall.

2.1.3. Bydd gan Aelodau sydd yn gwneud unrhyw un o'r swyddi canlynol hawl i dderbyn cyflog ychwanegol fel a ganlyn:

<u>Swydd</u>	<u>Cyflog Deiliad Swydd Ychwanegol</u>
Y Prif Weinidog	cyflog deiliad swydd ychwanegol ar yr un lefel ag Ysgrifennydd Gwladol
Gweinidogion Cymru / y Cwnsler Cyffredinol / y Llywydd / Arweinydd y blaid fwyaf nad oes ganddi swyddogaeth weithredol	cyflog deiliad swydd ychwanegol ar yr un lefel â Gweinidog Gwladol
Dirprwy Weinidogion / y Dirprwy Lywydd / Prif Chwip y Llywodraeth	cyflog deiliad swydd ychwanegol ar yr un lefel â 62.9 y cant o gyflog Gweinidogion Cymru
Arweinyddion pleidiau nad oes ganddynt swyddogaeth weithredol (heblaw am arweinydd yblaid fwyaf) / Comisiynwyr y Cynulliad / Prif Chwip yr Wrthblaid os hefyd yn Rheolwr Busnes yr Wrthblaid	cyflog deiliad swydd ychwanegol ar yr un lefel â 27.9 y cant o gyflog Gweinidogion Cymru

Cadeiryddion Pwyllgorau'r Cynulliad	cyflog deiliad swydd ychwanegol ar yr un lefel â 27.9 y cant o gyflog Gweinidogion Cymru os yw'r Pwyllgor wedi ei restru yn Rhan 1 o'r Atodiad neu 14.6 y cant o gyflog Gweinidogion os yw'r Pwyllgor wedi ei restru yn Rhan 2 o'r Atodiad.
-------------------------------------	---

2.1.4. Os oes gan Aelod fwy nag un o'r swyddi a nodir ym mharagraff 2.1.3 caiff dderbyn cyflog deiliad swydd ychwanegol ar gyfer un yn unig o'r swyddi hyn, sef y cyflog uchaf neu yn ôl fel y bo'n digwydd, y swydd uchaf ei chyflog.

2.2. Cwnsler Cyffredinol nad yw'n Aelod Cynulliad

2.2.1. Caiff Cwnsler Cyffredinol a benodwyd o dan adran 49 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 ond nad yw'n Aelod Cynulliad dderbyn cyflog ar yr un lefel â chyfanswm y cyflog sy'n daladwy o dan baragraffau 2.1.1 i 2.1.3 i Gwnsler Cyffredinol sy'n Aelod Cynulliad.

2.3. Talu Cyflogau

2.3.1. Bydd cyflogau'n cael eu talu'n fisol fel ôl-daliad ar ddiwrnod gwaith olaf y mis. Bydd y taliadau yn cael eu gwneud yn uniongyrchol i gyfrif yr Aelod drwy drosglwyddiad electronig (System Glirio Awtomataidd y Bancwyr - BACS).

ADRAN 3: LWFANS COSTAU YCHWANEGOL – ar gyfer treuliau a ysgwyddir wrth aros oddi cartref dros nos

3.1. Diben a Swm

3.1.1. Mae'r Lwfans Costau Ychwanegol yn ad-dalu'r Aelodau am dreuliau y bu'n rhaid eu hysgwyddo wrth aros dros nos o'u prif gartref er mwyn cyflawni'u dyletswyddau fel Aelodau.

3.1.2. Mae dwy lefel o Lwfans Costau Ychwanegol i'w cael (sef Lefel Uwch y Lwfans Costau Ychwanegol a Lefel Is y Lwfans Costau Ychwanegol), yn dibynnu ar leoliad prif gartref yr Aelod.

3.2. Lefel Is y Lwfans Costau Ychwanegol - Aelodau'r Ardal Fewnol

3.2.1. Yn amodol ar ddarpariaethau'r Adran hon, bydd gan yr Aelodau sydd â'u prif gartref yn un o'r etholaethau canlynol yr hawl i Lefel Is y Lwfans Costau Ychwanegol.

Caerfifli	Canol Caerdydd	Gogledd Caerdydd
De Caerdydd a Phenarth	Gorllewin Caerdydd	Dwyrain Casnewydd
Gorllewin Casnewydd	Pontypridd	Bro Morgannwg

3.2.2. Caiff Aelodau sy'n gymwys am Lefel Is y Lwfans Costau Ychwanegol hawlio hyd at £4,135 yn ystod y flwyddyn yn dechrau 1 Ebrill 2009.

3.2.3. Mae Lefel Is y Lwfans Costau Ychwanegol yn daladwy mewn perthynas â chost unrhyw lety dros nos oddi cartref.

3.3. Lefel Uwch y Lwfans Costau Ychwanegol - Aelodau'r Ardal Allanol

3.3.1. Yn amodol ar ddarpariaethau'r Adran hon, caiff Aelodau nad yw eu prif gartref yn un o'r etholaethau a restrir ym mharagraff 3.2.1 hawlio Lefel Uwch y Lwfans Costau Ychwanegol.

3.3.2. Caiff Aelod a oedd yn byw mewn eiddo yr oedd Lwfans ar y Lefel Uwch yn daladwy mewn perthynas ag ef ar 1 Ebrill 2007 barhau i dderbyn y Lefel Uwch hyd yn oed pe na bai'r eiddo, fel arall, yn gymwys oherwydd newidiadau yn y ffiniau etholaethol, cyn belled â'i fod yn dal yn byw yn yr eiddo hwnnw.

3.3.3. Caiff Aelodau sy'n gymwys am lefel uwch y Lwfans Costau Ychwanegol hawlio hyd at £13,115 yn ystod y flwyddyn yn dechrau 1 Ebrill 2009.

3.3.4. Mae Lefel Uwch y Lwfans Costau Ychwanegol yn daladwy mewn perthynas â chostau unrhyw lety dros nos oddi cartref. Fe'i telir hefyd i helpu â chostau'r Aelod i ddarparu ail gartref yng Nghaerdydd gan gynnwys eitemau megis dodrefn, llog morgais a rhent. Cyn prynu dodrefn unigol neu unrhyw eitemau unigol eraill sy'n costio mwy na £2,000 dylid cysylltu â Swyddfa Tîm Adnoddau Dynol a Lwfansau'r Aelodau a gofyn am eu cymeradwyaeth.

3.3.5. Rhaid i Aelodau sy'n hawlio'r llog ar forgais ail gartref yn ôl gyflwyno, o leiaf unwaith bob 12 mis, ddatganiad o'r llog a dalwyd er mwyn inni allu cyfrif unrhyw newid a fu yng nghyfraddau'r llog.

3.3.6. Caiff Aelodau hawlio taliad safonol o £30.65 am dreuliau y bu'n rhaid eu hysgwyddo wrth aros dros nos o'u prif gartref er mwyn cyflawni'u dyletswyddau fel Aelodau. Gellir hawlio'r swm hwn heb fod angen cyflwyno derbynneb am bob cost unigol a ysgwyddir yn ystod aros oddi cartref dros nos o'u prif gartref.

ADRAN 4: TEITHIAU ARFEROL YR AELODAU (yng Nghymru)

4.1. Rhagarweiniad

4.1.1. Mae'r Adran hon yn ymdrin â'r teithiau a wneir gan Aelodau'r Cynulliad ar fusnes y Cynulliad o fewn Cymru (a elwir yn "teithiau arferol"); nid yw'n cynnwys teithio ar fusnes y Cynulliad i rannau eraill o'r DU na thu hwnt (gweler Adrannau 5 ac 8). Yn amodol ar yr hyn a nodir yn Adran 4.2.1, gall Aelod deithio ar y ffyrdd, ar y rheilffyrdd, mewn awyren neu ar y môr ar gyfer y siwrneiau a nodir ym mharagraff 4.1.2 ar draul y cyhoedd os yw'r siwrnai at ddiben cyflawni ei (d)dyletswyddau fel Aelod o'r Cynulliad

4.1.2. Caiff Aelod hawlio lwfans teithio estynedig cyn belled na chaiff ei ad-dalu o ffynhonnell arall, er y gallai'r daith fod at ddiben cyflawni dyletswyddau ar ran y Cynulliad a sefydliadau eraill.

4.2. Egwyddorion Cyffredinol

4.2.1. Disgwylir i'r Aelodau deithio gan ddefnyddio'r dull mwyaf cost-ffeithiol, gan roi ystyriaeth i union gost y daith a chostau aros dros nos. Fodd bynnag, gellir ystyried hefyd yr amser a dreulir ar y daith, a lle y gellir profi manteision o leihau'r amser teithio, o dan amgylchiadau eithriadol, gellir o bosibl hawlio ad-daliad ar gyfradd uwch. Bydd swm priodol yn cael ei dynnu oddi ar hawliad Aelod nad yw, ym marn y Prif Weithredwr a'r Clerc, wedi teithio gan ddefnyddio'r dull mwyaf cost-ffeithiol.

4.3. Teithio Arferol

4.3.1. Yn amodol ar baragraff 4.2.1, mae gan Aelod hawl i deithio ar draul y Cynulliad tra'n teithio ar fusnes y Cynulliad gan ddilyn llwybr rhesymol.

4.4. Teithio ar y Ffyrrdd

4.4.1. Yn amodol ar Adran 4.2.1, caiff Aelod wneud 'taith arferol' mewn car a hawlio lwfans fesul milltir yn seiliedig ar y milltiroedd a deithiwyd.

4.5. Cyfraddau Fesul Milltir

4.5.1. Telir Cyfraddau Fesul Milltir a Gymweradwyir gan Gyllid a Thollau El Mawrhydi i'r rheini sy'n teithio mewn car, ar feic modur a beic.

4.6. Teithiau Dwyffordd a Ganiateir

4.6.1. Os yw Aelod yn defnyddio car ar gyfer teithio o'i gartref cofrestredig i'r orsaf reilffordd neu'r maes awyr agosaf, gellir hawlio ar gyfer y daith ddychwelyd a wneir gan y sawl sy'n ei hebrwng. Caniateir taith ddwyffordd gyffelyb pan fydd Aelod yn cael ei yrru i'r etholaeth o'r cartref cofrestredig, ac yn teithio wedyn i Gaerdydd ar drafnidiaeth gyhoeddus.

4.7. Teithio mewn Tacsï

4.7.1. Yn amodol ar Adrannau 4.2.1, 4.7.2 a 4.7.3, os yw Aelod yn teithio mewn tacsï ar fusnes y Cynulliad caiff wneud cais am ad-daliad cyn belled nad yw'n fwy na chyfradd uwch y Lwfans Fesul Milltir mewn Car a nodir ym mharagraff 4.5.1.

4.7.2. Os nad yw'n ymarferol i'r Aelod ddefnyddio unrhyw drafnidiaeth ar wahan i dacsï, caiff hawlio'r costau a ysgwyddwyd.

4.7.3. Ar unrhyw adeg y swm mwyaf y caiff Aelod ei hawlio fel ad-daliad o dan y lwfans hwn yw'r union gostau a ysgwyddwyd.

4.8. Teithio mewn Car Llog

4.8.1. Yn amodol ar baragraff 4.2.1, os bydd Aelod yn teithio mewn car llog ar fusnes y Cynulliad, caiff hawlio'r union gostau a ysgwyddwyd.

4.9. Teithio ar Drên

4.9.1. Yn amodol ar baragraff 4.2.1, caiff Aelod sy'n talu o'i boced ei hun am deithio mewn trên hawlio'r union gostau a ysgwyddwyd. Caiff Aelodau'r Cynulliad deithio ar docyn Dosbarth Cyntaf neu Ddosbarth Safonol, gan ddibynnu ar yr hyn sydd well ganddynt ac ar y tocynnau sydd ar gael.

4.10. Teithio mewn Awyren

4.10.1. Yn amodol ar baragraff 4.2.1, caiff Aelod hawlio'r gost o deithio mewn awyren reolaidd ar gyfer taith arferol. Caiff Aelod hawlio'r gost o deithio mewn awyren breifat neu awyren siarter o fewn y trefniadau teithio arferol, hyd at uchafswm y gost o wneud yr un daith mewn awyren reolaidd.

4.11. Teithio ar fusnes y Pwyllgorau

4.11.1. Mae'r telerau uchod yn berthnasol hefyd pan fydd Aelod yn

teithio ar fusnes swyddogol un o'r Pwyllgorau. Caiff hawlio lwfans fesul milltir ar y gyfradd uwch a nodir yn Adran 4.5.1 ond ni fydd y milltiroedd hynny'n cyfrif yn erbyn cyfyngiadau Cyllid a Thollau ei Mawrhydi.

ADRAN 5: TEITHIAU ESTYNEDIG

5.1. Rhagarweiniad

5.1.1. Yn ogystal â threfniadau "teithiau arferol" (Adran 3) gall Aelod deithio ar draul y cyhoedd i fannau eraill yn y DU ar fusnes y Cynulliad a hynny o dan "lwfans teithiau estynedig". Er mwyn bod yn gymwys rhaid i'r daith gydymffurfio ag un o'r gofynion canlynol:

- Mae'r daith at ddiben y Cynulliad
- Mae'r daith yn ymwneud â mater sydd gerbron y Cynulliad ar hyn o bryd, neu gerbron un o'r Pwyllgorau y mae'r Aelod yn ei wasanaethu
- Mae'n berthnasol i etholaeth, neu'n ymwneud â mater o ddiddordeb cyffredinol i'r etholaeth

5.1.2. Caiff Aelod hawlio lwfans teithio estynedig cyn belled na chaiff ei ad-dalu o ffynhonnell arall, er y gallai'r daith fod at ddiben cyflawni dyletswyddau ar ran y Cynulliad a sefydliadau eraill. Cyn i'r Aelod allu hawlio'r lwfans teithio ychwanegol hwn, mae'n rhaid i'r Tîm Cymorth i Aelodau gytuno ar y daith ymlaen llaw. Y Prif Weithredwr a'r Clerc fydd yn penderfynu ar unrhyw deithiau na roddodd y swyddfa sêl ei bendith iddynt.

5.2. Symiau ac Amodau

5.2.1. Rhestrir lefelau ac amodau'r lwfans teithiau estynedig yn Adran 4.

ADRAN 6: TEITHIAU GAN BARTNER A PHLANT

6.1. Cyfyngiad ar Nifer y Teithiau

6.1.1. Caiff Aelod hawlio cost teithiau ar gludiant cyhoeddus gan ei b(ph)artner ac unrhyw blant dan ddeunaw oed rhwng Caerdydd a'r etholaeth, neu Gaerdydd a chartref cofrestredig yr Aelod hwnnw. Nid oes rhaid i'r Aelod deithio gyda'r teulu. Er hynny, dim ond ar gyfer 12 taith y flwyddyn gan aelodau o'i deulu y caiff Aelod eu hawlio.

6.1.2. At ddibenion y lwfans hwn, diffinnir partner fel a ganlyn:

- Priod cyfreithlon;
- Partneriaid Sifil fel y'u diffinnir yn y Ddeddf Partneriaeth Sifil 2004
- Person o'r naill ryw neu'r llall sy'n cyd-fyw â'r Aelod ac a enwebwyd yn bartner i'r Aelod at ddibenion Tîm Cymorth Busnes i Aelodau.

6.1.3. Mae taith ddwyffordd yn cyfrif fel dwy daith sengl.

6.2. Diffiniad o Blentyn

6.2.1. Mae plentyn, at ddibenion y lwfans hwn, yn cynnwys llysblentyn, plentyn wedi'i fabwysiadu, plentyn maeth, neu unrhyw blentyn arall sy'n byw fel un o deulu'r Aelod ac sydd dan ddeunaw oed.

6.3. Teithio mewn Car

6.3.1. Caiff partner yr Aelod ac unrhyw blant dan ddenaw oed deithio mewn car yn hytrach na thrafnidiaeth gyhoeddus rhwng Caerdydd a'r etholaeth, neu Gaerdydd a chartref cofrestredig yr Aelod. Mewn achosion o'r fath, caiff yr Aelod hawlio'r gyfradd briodol fesul milltir. Dylid hawlio costau teithio partner yr Aelod mewn car ar wahân i hawliad yr Aelod ei hun. Y gyfradd fesul milltir yw'r un sy'n berthnasol i Aelodau. Bydd unrhyw daith o'r fath yn cyfrif yn erbyn y cyfanswm o 12 taith sengl a ganiateir mewn blwyddyn. Ni chaiff partner na phlentyn hawlio costau teithio os yw wedi teithio yn yr un car â'r Aelod.

6.4. Taliad uniongyrchol i'r priod neu blant

6.4.1. Caiff yr Aelod ofyn i'r Tim Cymorth Busnes i Aelodau dalu'r swm a hawliwyd o dan y lwfans hwn yn uniongyrchol i'r partner neu'r plentyn

dan sylw.

ADRAN 7: TEITHIAU GAN STAFF YR AELODAU

7.1. Cyfyngiad ar Nifer y Teithiau

7.1.1. Caiff Aelod hawlio costau iddynt hwy o hyd at 18 taith ddwyffordd y flwyddyn rhwng Caerdydd a'r etholaeth, a wnaed ar gludiant cyhoeddus gan aelodau o'i staff. At y diben hwn, mae staff cymorth yn golygu'r rheini a gyflogir ar ran yr Aelod o'r Lwfans Cyflogau Staff, cyllid i grwpiau neu'r Lwfans Staff Dros Dro.

7.2. Teithio mewn Car

7.2.1. Caiff Aelod hawlio cost teithiau mewn car a wnaed gan ei staff rhwng Caerdydd a'i etholaeth. Yr un gyfradd fesul milltir a delir ar gyfer y daith â'r hyn a ganiateir i'r Aelod ar yr un daith. Bydd unrhyw daith o'r fath yn cyfrif yn erbyn y cyfanswm o 18 taith ddwyffordd a ganiateir mewn blwyddyn.

7.3. Taliadau uniongyrchol i'r staff

7.3.1. Caiff yr Aelod ofyn i Dîm Cymorth Busnes i Aelodau i dalu'r swm a hawliwyd yn uniongyrchol i'r aelod o staff dan sylw.

ADRAN 8: TEITHIO I SEFYDLIADAU'R GYMUNED EWROPEAIDD etc.

8.1. Hawl

8.1.1. Mewn unrhyw flwyddyn, mae hawl gan bob Aelod i wneud tair taith ddwyffordd rhwng y Deyrnas Unedig ac unrhyw un o Sefydliadau'r Gymuned Ewropeaidd ym Mrwsel.

8.1.2. Mewn unrhyw flwyddyn, mae hawl gan bob Aelod i wneud un daith ddwyffordd i unrhyw un o Sefydliadau'r Gymuned Ewropeaidd yn Luxembourg neu Strasbourg neu senedd genedlaethol unrhyw aelod-wladwriaeth arall o'r Undeb Ewropeaidd, yn ogystal ag unrhyw deithiau o dan baragraff 8.1.1.

8.1.3. Yn y naill achos a'r llall, rhaid i brif bwrpas y daith fod yn gysylltiedig â chyfrifoldebau'r Aelod fel Aelod o'r Cynulliad.

8.1.4. Caiff Aelod hawlio union gostau'r daith a hawlio lwfans cynhaliath yn amodol ar y cyfyngiadau canlynol:

- cost y tocyn awyren dwyffordd rhataf a mwyaf addas sydd ar gael i un o'r cyrchfannau a nodir yn adran 8.1.1 neu 8.1.2; a
- chynhaliath am ddwy noson gyda phrydau bwyd ac unrhyw deithiau ychwanegol.

8.1.5. Caiff Aelod nad yw'n teithio mewn awyren hawlio'r union gostau teithio hyd at yr uchafswm a bennir ym mharagraff 8.1.4 uchod.

8.2. Cais

8.2.1. Cyn teithio, mae'n rhaid i Aelodau gyflwyno datganiad i'r Tîm Cymorth Busnes i Aelodau ymlaen llaw yn nodi diben yr ymweliad, lleoliad a hyd yr ymweliad, a'r bobl neu'r cyrff y bwriedir cwrdd â hwy. Cyn y caiff yr Aelod hawlio'r lwfans teithio, mae'n rhaid i'r Tîm Cymorth Busnes i Aelodau gytuno i'r daith ymlaen llaw. Y Prif Weithredwr a'r Clerc fydd yn penderfynu ar unrhyw deithiau na roddodd y Tîm sêl ei fendith iddynt.

8.3. Teithiau i seneddau, cyngorau neu gynulliadau rhanbarthol

8.3.1. Caiff Aelod ofyn am ganiatâd y Prif Weithredwr a'r Clerc i ffurfio dirprwyaeth i ymweld â senedd, cyngor neu gynulliad rhanbarthol yn yr Undeb Ewropeaidd. Rhaid i'r cais ddangos manteision yr ymweliad i waith Cynulliad Cenedlaethol Cymru, a nodi'n glir y bobl neu'r sefydliadau y

byddant yn ymweld â nhw. Bydd unrhyw ymweliad o dan y paragraff hwn yn lle ymweliad y gellid fod wedi'i wneud o dan baragraff 8.1.2.

ADRAN 9: LWFANS COSTAU SWYDDFA

9.1. Diben a Swm

9.1.1. Caiff Aelodau hawlio Lwfans Costau Swyddfa er mwyn talu costau dodrefnu a chynnal swyddfa lle mae'r treuliau a ysgwyddwyd yn llwyr, yn unig ac o raid at ddiben eu dyletswyddau fel Aelodau o'r Cynulliad.

9.1.2. Yn amodol ar Adran ADRAN 10:10.6.1, yr uchafswm y gall yr Aelodau ei hawlio fel Lwfans Costau Swyddfa yw £15,135 yn ystod y flwyddyn yn dechrau 1 Ebrill 2009.

9.2. Costau Swyddfa

9.2.1. Nid oes modd darparu rhestr gynhwysfawr o'r eitemau a ganiateir. Ond, gall yr enghreifftiau canlynol fod o gymorth i'r Aelodau benderfynu a allant gyflwyno cais ai peidio:

- Costau cynnal swyddfa yn etholaeth Aelod y Cynulliad (gan gynnwys rhent, yswiriant, treth cyngor neu drethi busnes, trydan, nwy, dŵr a ffôn, a chostau darparu cyfarpar i swyddfeydd o'r fath);
- Costau cyfreithiol sy'n gysylltiedig â phrydlesu neu rhentu'r swyddfa;
- Costau yn ymwneud â diogelwch mewn swyddfa etholaeth;
- Cost llogi neu rentu ystafelloedd yn etholaeth Aelod y Cynulliad ar gyfer cynnal "cymorthfeydd etholaeth";
- Costau hysbysebu'r cymorthfeydd etholaeth;
- Papurau newydd a chylchgronau;
- Biliau ffonau symudol;
- Ffioedd cyfrifwyr sy'n gysylltiedig â chost dodrefnu a chynnal y swyddfa;
- Offer swyddfa nad yw ar gael yn uniongyrchol o'r Cynulliad;
- Cyflogau a chostau eraill sydd yn ymwneud â staff glanhau a gyflogir yn uniongyrchol, nad ymdrinnir â nhw mewn unrhyw fan arall.

9.2.2. Bydd gofyn i swyddfa'r Tîm Cymorth Busnes i Aelodau gymeradwyo ceisiadau ar gyfer eitemau unigol o ddodrefn neu eitemau unigol eraill sy'n costio mwy na £2,000, cyn eu talu.

9.2.3. Ni ellir hawlio costau ad-dalu morgais, na'r llog arno, o dan y lwfans hwn.

9.2.4. Rhaid i'r anfonebau ar gyfer rhent y swyddfa gynnwys cyfeiriad yr adeilad sy'n cael ei rentu.

9.3. Diogelwch Swyddfeydd

9.3.1. Bydd swm ychwanegol ar gael i ariannu unrhyw wariant o fwy na £2,000 gan Aelod mewn unrhyw flwyddyn ariannol ar y camau y mae Aelodau'n bwriadu'u cymryd i ddiogelu'u hunain, eu staff, eu swyddfa etholaethol neu'u hoffer swyddfa ar ôl i'r heddlu argymhell eu bod yn gwneud hynny. Rhaid i'r argymhellion hynny fod yn ysgrifenedig a rhaid i Aelodau gyflwyno'r argymhellion ac o leiaf 3 dyfynbris cystadleuol am gost y gwaith dan sylw cyn ysgwyddo unrhyw wariant.

9.4. Iechyd a Diogelwch/Mynediad i'r Anabl

9.4.1. Bydd swm ychwanegol ar gael i ariannu unrhyw wariant gan Aelod o fwy na £2,000 mewn unrhyw flwyddyn ariannol yng nghyswllt iechyd a diogelwch, diogelwch tân neu addasiadau i'w gwneud yn haws mynd i mewn ac allan o'u hadeiladau, os yw'r Aelodau'n bwriadu cymryd y camau hynny oherwydd argymhellion person priodol a gymeradwywyd gan y Prif Weithredwr a'r Clerc ac a ddisgrifir mewn canllawiau a gyhoeddwyd gan y Tîm Cymorth Busnes i Aelodau. Rhaid i'r argymhellion hynny fod yn ysgrifenedig a rhaid i'r Aelodau gyflwyno'r argymhellion ac o leiaf 3 dyfynbris cystadleuol am gost y gwaith dan sylw cyn ysgwyddo unrhyw wariant.

9.4.2. Ni fydd angen i unrhyw Aelod wario mwy na £2,000 o'i Lwfans Costau Swyddfa yng nghyswllt paragraffau 9.3.1 a 9.4.1 yn ystod yr un flwyddyn ariannol.

9.5. Trosglwyddo Arian

9.5.1. Caniateir i Aelod drosglwyddo hyd at 25 y cant o'i Lwfans Costau Swyddfa i'w Lwfans Cyflogau Staff ychwanegol (fel y'i diffinnir ym mharagraff 10.3.1.) ar ôl hysbysu Tîm Cymorth Busnes i Aelodau yn ysgrifenedig ymlaen llaw.

ADRAN 10:LWFANS CYFLOGAU STAFF

10.1. Diben a Swm

10.1.1. Caiff Aelod hawlio Lwfans Cyflogau Staff i dalu costau cyflogi pobl i wneud gwaith gweinyddu, clericio neu waith ysgrifenyddol neu i wneud gwaith ymchwil, lle mae'r treuliau a ysgwyddwyd yn llwyr, yn unig ac o raid at ddiben ei (d)dyletswyddau fel Aelod o'r Cynulliad.

10.1.2. Yn ystod y flwyddyn yn dechrau 1 Ebrill 2009, gall Aelod Cynulliad hawlio lwfans i dalu costau cyflog, ynghyd â'r Cyfraniadau Yswiriant Gwladol Cyflogwr cysylltiedig, hyd at 3 o staff cyfwerth ag amser llawn. Ni chaiff mwy na 1.0 o staff cyfwerth ag amser llawn ddod o Fand 1 fel y diffinnir isod. Ni chaiff mwy na 1.0 o staff cyfwerth ag amser llawn ddod o Fand 2 a'r gweddill o Fand 3.

Band	Swyddi
1	Rheolwr Swyddfa
2	Uwch Ysgrifennydd Uwch Weithiwr Achos Cynorthwy-ydd Ymchwil Swyddog y Wasg
3	Gweithiwr Achos Ysgrifennydd Iau

10.1.3. Dyma'r graddfeydd cyflog cyfwerth ag amser llawn ar gyfer y swyddi hyn:

BAND	Pwynt 1	Pwynt 2	Pwynt 3	Pwynt 4	Pwynt 5
1	£21,250	£23,204	£25,337	£27,667	£30,212
2	£18,072	£19,931	£21,982	£24,244	£26,739
3	£16,314	£17,618	£19,025	£20,544	£22,185

10.1.4. Caiff y graddfeydd hyn eu hadolygu ar 1 Ebrill 2010 ac ar yr un dyddiad bob blwyddyn yn unol â'r cynnydd yn y Mynegai Enillion Cyfartalog ar gyfer y mis Rhagfyr blaenorol.

10.2. Datblygiad Cyflog

10.2.1. Bydd cyflogau aelodau unigol o'r staff cymorth sydd mewn swydd ar 1 Ebrill 2005 yn codi fesul pwynt ar 1 Ebrill bob blwyddyn nes y byddant yn cyrraedd pen uchaf y raddfa, yn amodol ar berfformiad boddhaol. Bydd staff cymorth a benodir ar ôl 1 Ebrill 2005 yn symud trwy'r raddfa gyflog fesul pwynt ar benblwydd eu dyddiad cychwyn yn y gyflogaeth bob blwyddyn nes iddynt gyrraedd pen uchaf y raddfa, yn amodol ar berfformiad boddhaol.

10.2.2. Bydd cyflog unrhyw aelod unigol o'r staff cymorth yn cael ei ddiogelu os oedd cyflog hwnnw'n uwch na'r cyflog uchaf ar y raddfa ar 1 Ebrill 2005, nes y bydd hwnnw'n codi'n uwch na'r cyflog sy'n daladwy. Bryd hynny, bydd yn cael y cyflog uchaf ar y raddfa.

10.2.3. Bydd staff cymorth newydd yn dechrau ar waelod y band cyflog priodol oni bai fod rhesymau da sy'n cyfiawnhau cyflog dechreuol uwch. Gofynnir i Aelodau gyflwyno achos dros hynny i'r Tîm Cymorth Busnes i Aelodau yn y lle cyntaf gan gyfeirio unrhyw anghydfod at y Prif Weithredwr a'r Clerc iddo ef/hi benderfynu'n derfynol ar y mater os bydd angen.

10.2.4. Yn amodol ar berfformiad boddhaol, caiff staff newydd gynnydd yn eu cyflog ar ddyddiad eu penodiad bob blwyddyn.

10.3. Costau Eraill yn ymwneud â Staff

10.3.1. Yn amodol ar Adran 10.6.1, gall Aelod hawlio swm ychwanegol o'r Lwfans Cyflogau Staff hyd at £5,801 yn ystod y flwyddyn yn dechrau 1 Ebrill 2009 i dalu costau goramser, hyfforddiant, teithio, taliadau bonws etc. (gan gynnwys Cyfraniadau Yswiriant Gwladol y Cyflogwr mewn perthynas â'r taliadau hyn), a bydd y swm hwn yn codi'n unol â'r cynnydd yn y Mynegai Enillion Cyfartalog ar gyfer y mis Rhagfyr blaenorol.

10.4. Contractau Cyflogaeth

10.4.1. Mae gofyn i Aelodau roi datganiad ysgrifenedig i holl aelodau'i staff yn nodi prif delerau ac amodau eu cyflogaeth, gan roi copi i swyddfa'r Tîm Cymorth Busnes i Aelodau ymhen mis ar ôl iddynt ddechrau yn eu swydd.

10.5. Talu Cyflogau

10.5.1. Telir cyflogau'r staff cymorth yn fisol ar ddiwrnod olaf pob mis. Bydd y taliadau yn cael eu gwneud yn uniongyrchol i gyfrif yr unigolyn drwy drosglwyddiad electronig (System Glirio Awtomataidd y Bancwyr –

BACS).

10.6. Trosglwyddo Arian

10.6.1. Caniateir i Aelod drosglwyddo hyd at 25 y cant o'r Lwfans Cyflogau Staff ychwanegol, fel y'i diffinnir ym mharagraff 10.3.1, i'w Lwfans Costau Swyddfa, ar ôl hysbysu'r Tîm Cymorth Busnes i Aelodau yn ysgrifenedig ymlaen llaw.

10.7. Taliadau uniongyrchol i'r staff

10.7.1 Caiff yr Aelod ofyn i'r Tîm Adnoddau Dynol a Lwfansau'r Aelodau dalu unrhyw swm a hawliwyd o dan adran 10.3.1 hwn yn uniongyrchol i'r aelod o staff dan sylw.

10.7.2 Yr uchafswm y caiff Aelod dalu fel bonws i staff a gyflogir ganddo/ganddi yw 15% o gyflog llawn yr aelod staff yn y flwyddyn ariannol berthnasol. Ar gyfer dibenion y paragraff hwn, y cyflog llawn yw'r cyflog llawn sy'n daladwy i'r aelod staff cyn unrhyw drefniant aberthu cyflog sy'n weithredol.

ADRAN 11: PENSIWN A DARPARIAETH GYSYLLTIEDIG AR GYFER STAFF YR AELODAU

11.1. Pensiwn

11.1.1. Caiff Aelod hawlio lwfans ar gyfer costau'u cyfraniadau at gynllun pensiwn personol unrhyw staff a delir o'r:

- (a) Lwfans Costau Staff;
- (b) cyllid ar gyfer grwpiau; neu
- (c) Lwfans Costau Swyddfa mewn perthynas â staff glanhau a gyflogir yn uniongyrchol.

11.1.2. Yr uchafswm a delir yw 10% o'r cyflog a delir i'r unigolyn hwnnw. Nid yw'r lwfans hwn yn cymryd lle Lwfans Cyflogau Staff, y cyllid ar gyfer grwpiau na'r Lwfans Costau Swyddfa.

11.2. Yswiriant Bywyd

11.2.1. Caiff Aelod hawlio lwfans mewn perthynas â'r gost iddo ef/hi yn sgil talu cyfraniadau a wneir i unrhyw bolisi yswiriant bywyd a awdurdodwyd gan Gomisiwn y Cynulliad mewn perthynas â'r canlynol:

- (a) unrhyw staff a gaiff eu talu drwy'r Lwfans Costau Staff;
- (b) unrhyw staffa gaiff eu talu drwy'r cyllid ar gyfer grwpiau; neu
- (c) staff glanhau a gyflogir yn uniongyrchol drwy'r Lwfans Costau Swyddfa.

11.3. Yswiriant Salwch Difrifol

11.3.1. Caiff Aelod hawlio lwfans mewn perthynas â'r gost iddo ef/hi yn sgil talu cyfraniadau a wnaed i unrhyw bolisi yswiriant salwch difrifol a awdurdodwyd gan Gomisiwn y Cynulliad mewn perthynas â'r canlynol:

- (a) unrhyw staff a gaiff eu talu drwy'r Lwfans Costau Staff;
- (b) unrhyw staffa gaiff eu talu drwy'r cyllid ar gyfer grwpiau; neu
- (c) staff glanhau a gyflogir yn uniongyrchol drwy'r Lwfans Costau Swyddfa.

ADRAN 12:LWFANS STAFF DROS DRO

12.1. Diben

12.1.1. Caiff Aelod hawlio Lwfans Staff Dros Dro i dalu treuliau a ysgwyddwyd yn llwyr ac o raid yng nghyswllt ei (d)dyletswyddau yn y Cynulliad, i sicrhau cymorth ysgrifenyddol neu gymorth ymchwil os yw person y telir cyflog iddo/iddi o dan y Lwfans Cyflogau Staff yn cael ei atal rhag rhoi'r gwasanaeth hwnnw oherwydd salwch, absenoldeb mamolaeth neu absenoldeb mabwysiadu.

12.2. Cymhwyso am y Lwfans Staff Dros Dro

12.2.1. Gellir hawlio Lwfans Staff Dros Dro os yw'r aelod o staff y mae angen rhywun i gymryd ei (l)le:

- yn absennol o'r gwaith oherwydd salwch neu absenoldeb mamolaeth, ac yn dal i gael ei thalu/dalu gan yr Aelod trwy'r Lwfans Cyflogau Staff;
- yn cael ei chyflogi/gyflogi'n barhaol;
- os yw'n sâl, yn absennol am fwy na phytthefnos;
- yn cyflwyno tystysgrifau meddygol ar gyfer salwch neu dystysgrif mamolaeth (ffurflen MATB1) sy'n nodi'r wythnos y disgwylir iddi esgor neu yn achos absenoldeb mabwysiadu yn cyflwyno tystysgrif cydweddu;
- yn meddu ar gontract dilys sy'n nodi'r cyfnodau o absenoldeb salwch, mamolaeth ac absenoldeb mabwysiadu a ganiateir gyda chyflog.

12.3. Cyfyngiadau

12.3.1. Bydd yr uchafswm y gellir ei hawlio yn seiliedig ar gyfanswm cyflog yr aelod absennol o staff dros gyfnod penodol (gweler isod).

12.3.2. Yn unol ag arferion cyflogi da, anogir yr Aelodau i wneud yn siwr bod gan yr holl staff dros dro drefniadau pensiwn.

12.3.3. Ymdrinnir ag absenoldebau salwch, mamolaeth a mabwysiadu yn gwbl ar wahân wrth gyfrif Lwfans Staff Dros Dro. Felly, os bu un o'r staff yn absennol oherwydd mamolaeth neu salwch (nad oedd yn gysylltiedig â'r mamolaeth) caiff yr Aelod fanteisio ar ddwy gyllideb wahanol ar gyfer

y Lwfans Staff Dros Dro.

12.3.4. Pan fydd unigolyn yn absennol oherwydd salwch, bydd uchafswm y lwfans sydd ar gael yn seiliedig ar chwe mis o dâl llawn a chwe mis ar hanner cyflog (gan gynnwys cyfraniadau'r cyflogwr at yr Yswiriant Cenedlaethol a chostau pensiwn) pob aelod o staff absennol sy'n gymwys.

12.3.5. Os bodlonir y rheol "mwy na phythefnos", gweler paragraff 12.2.1, bydd y Lwfans Staff Dros Dro yn cael ei ôl dalu i ddiwrnod cyntaf yr absenoldeb.

12.3.6. Pan fydd unigolyn ar absenoldeb mamolaeth neu absenoldeb mabwysiadu, mae uchafswm y lwfans sydd ar gael yn cyfateb i 26 wythnos o gyflog llawn yr unigolyn (gan gynnwys cyfraniadau'r cyflogwr at yr Yswiriant Gwladol a chostau pensiwn).

12.3.7. Pan wneir cais am gymorth dros dro oherwydd salwch ar gyfer y cyfnod hwyaf a ganiateir o dan y trefniadau newydd, gellir hawlio ar gyfer unrhyw estyniad i'r cymorth o'r Lwfans Cyflogau Staff. Bydd yr unigolyn parhaol wedi cyrraedd yr uchafswm y mae ganddo/ganddi hawl iddo ac a nodwyd yn y contract, ac felly ni fydd costau'r staff dros dro felly yn ychwanegol i'r cyflogau arferol.

12.3.8. Os ceir cais arall am gymorth, a hynny'n gysylltiedig ag aelod o staff sydd wedi bod yn absennol am 12 mis gyda chyflog, bydd y cais hwnnw'n cael ei dderbyn cyn belled â bod cyfnod o 12 mis ers y cais diwethaf.

ADRAN 13: TALIADAU DISWYDDO I STAFF CYMORTH AELODAU'R CYNULLIAD A DELIR O'R LWFANS CYFLOGAU STAFF

13.1. Pan fo Aelod yn gadael y Cynulliad

13.1.1. Caiff yr Aelod hawlio cost taliadau diswyddo i staff cymwys os yw'r Aelod yn rhoi'r gorau i fod yn Aelod o'r Cynulliad am unrhyw reswm. I fod yn gymwys, mae'n rhaid i staff fod ag o leiaf dwy flynedd o wasanaeth gyda'r Aelod ar y dyddiad y maent yn rhoi'r gorau i weithio i'r cyn Aelod, a heb fod yn hunan-gyflogedig. Cyfrifir taliadau diswyddo yn unol â'r ddeddfwriaeth gyflogi gyfredol. Yr uchafswm y gellir ei hawlio o dan y lwfans hwn yw swm y tâl diswyddo sy'n daladwy wedi diswyddiad statudol.

ADRAN 14: LWFANS DIRWYN I BEN

14.1. Diben a Swm

14.1.1. Caiff person sydd wedi rhoi'r gorau i fod yn Aelod o'r Cynulliad, am unrhyw reswm, hawlio lwfans ar gyfer costau gwaith a wneir ar ei r(h)an ar ôl iddo/i roi'r gorau i fod yn Aelod, yn ogystal ag unrhyw fân-wariant cysylltiedig. Caiff y cyn-Aelod ond wneud cais os yw'r gwaith yn angenrheidiol i gwblhau'r hyn oedd ar y gweill ar yr adeg y bu iddo/i roi'r gorau i fod yn Aelod. Yr uchafswm y gellir ei hawlio yw un rhan o dair o swm y Lwfans Costau Swyddfa, yr elfen Costau Staff eraill o'r Lwfans Cyflogau Staff cyfredol (fel y'i diffinnir ym mharagraff 10.3.1) a'r gwir gyflogau a dalwyd i staff a gyflogwyd gan y cyn Aelod ar y diwrnod y gadawodd y Cynulliad, i dalu costau unrhyw waith angenrheidiol i'r Cynulliad a wneir ar ran Aelod sydd wedi marw, sydd wedi colli'i sedd neu sydd wedi ymddeol, yn dilyn ei (d)ddiwrnod olaf fel Aelod o'r Cynulliad ynghyd ag unrhyw fân-wariant cysylltiedig. Bydd yr uchafswm sy'n daladwy o dan y lwfans hwn yn gostwng yn ôl faint o'r Lwfans Costau Ychwanegol, Lwfans Costau Swyddfa a Lwfans Staff Cymorth a ordalwyd oherwydd y cyfyngiad pro rata a ddisgrifir yn adran 1.5.1. yn y Penderfyniad hwn.

14.1.2. Ar gyfer Aelod sydd wedi marw, telir y lwfans hwn i'r rheini y ceir cyfeiriadau priodol atynt fel cynrychiolwyr personol yr Aelod sydd wedi marw.

14.2. Treuliau Taladwy

14.2.1. Gall treuliau a ysgwyddwyd yn llwyr, yn unig ac o raid at ddibenion dirwyn i ben gynnwys y canlynol:

- Cyflogau a chyfraniadau Yswiriant Gwladol cyflogwyr ar gyfer staff sy'n parhau i gael eu cyflogi ynghyd â chyfraniadau pensiwn cysylltiedig;
- Rhwymedigaethau contract y staff;
- Rhwymedigaethau contract i hurbwrcasu offer neu drefniadau prydlesu swyddfeydd;
- Post, deunydd swyddfa a chostau ffôn;
- Costau teithio

14.2.2. Nid yw'r taliadau diswyddo o dan Adran 13 yn cael eu cynnwys o dan y lwfans hwn.

ADRAN 15: GRANT ADSEFYDLU

15.1 Grant Adsefydlu

15.1.1. Caiff unrhyw berson sydd yn Aelod o'r Cynulliad yn union cyn etholiad cyffredin y Cynulliad ac

- nad yw'n ymgeisydd yn yr etholiad; neu
- os yw'n ymgeisydd, nad yw wedi ei ethol,

hawlio Grant Adsefydlu.

15.1.2. Yn y paragraff blaenorol, "mae "ymgeisydd yn yr etholiad" yn cynnwys person ar restr ymgeiswyr plaid wleidyddol gofrestredig; ac "mae "wedi ei ethol" yn cynnwys person sydd wedi ei ethol ar gyfer rhanbarth etholiadol y Cynulliad.

15.1.3. Mynegir y grant fel canran o'r cyflog blynyddol (ar y gyfradd sy'n daladwy i'r Aelodau yn union cyn yr etholiad) ac fe'i pennir yn ôl oedran yr Aelod (ar ddyddiad yr etholiad) a hyd ei wasanaeth fel Aelod o'r Cynulliad cyn yr etholiad. Bydd Grant Adsefydlu Aelodau Cynulliad sydd hefyd yn Aelodau Seneddol neu'n Aelodau Senedd Ewrop, sy'n derbyn dim ond traean o'u cyflog yn unol â Gorchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Aelodau'r Cynulliad) (Cyflogau) (Cyfyngu) 1999 (SI 1999 Rhif 1083) yn cael ei bennu ar sail eu cyflog llawn.

15.1.4. Dangosir y canrannau perthnasol yn y Tabl isod.

CANRANNAU'R CYFLOG BLYNYDDOL

Nifer y blynyddoedd o wasanaeth (blynyddoedd wedi eu cwblhau)

Oedran	O dan 10	10	11	12	13	14	15 a throsodd
O dan 50	50	50	50	50	50	50	50
50	50	50	52	54	56	58	60
51	50	52	55	58	62	65	68
52	50	54	58	63	67	72	76
53	50	56	62	67	73	78	84
54	50	58	65	72	78	85	92
55 i 64	50	60	68	76	84	92	100
65	50	58	65	72	78	85	92
66	50	56	62	67	73	78	84
67	50	54	58	63	67	72	76
68	50	52	55	58	62	65	68

69	50	50	52	54	56	58	60
70 a throsodd	50	50	50	50	50	50	50

15.1.5. Wrth gyfrif nifer y blynyddoedd o wasanaeth, ni chyfrifir unrhyw gyfnod fel Aelod fwy nag unwaith; caiff unrhyw gyfnod o wasanaeth a ddiystyrwyd wrth gyfrif grant adsefydlu blaenorol ei ddiystyru y tro hwn hefyd. Hefyd, caiff ffracsiwn o flwyddyn ei ddiystyru, os nad yw Aelod a etholwyd mewn etholiad cyffredin yn cwblhau blwyddyn gyfan am fod dyddiad yr etholiad nesaf yn cwmpo cyn diwedd y flwyddyn nad yw'n ei chwblhau. Mewn achos o'r fath, dylid cymryd bod yr Aelod wedi gwasanaethu am flwyddyn lawn.

15.2 Deiliaid Swyddi

15.2.1. Bydd gan Aelodau'r Cynulliad sydd wedi dal swydd a nodir ym mharagraff 2.1.3 ar unrhyw adeg yn ystod eu gwasanaeth, y cyfeiriwyd ato ym mharagraff 15.1.5, hawl i dderbyn taliad ychwanegol drwy gyfrwng Grant Adsefydlu. Bydd y taliad gyfwerth â swm y cyflog a dalwyd i ddeiliad y swydd honno yn y tri mis cyn iddynt roi'r gorau i'r swydd. Os yw'r Aelod wedi dal mwy nag un swydd yn ystod y cyfnod hwnnw, seilir y taliad ar gyfradd y cyflog uchaf.

ADRAN 16: GRANT YMDDEOL OHERWYDD SALWCH

16.1 Grant Ymddeol Oherwydd Salwch

16.1.1 Mae gan Aelodau sydd â salwch sy'n eu rhwystro rhag cymryd rhan mwyach yng ngweithgareddau'r Cynulliad yr hawl i wneud cais am Grant Ymddeol oherwydd Salwch pan fyddant yn rhoi'r gorau i fod yn Aelod. Bydd lefel y grant sy'n daladwy yn cael ei gyfrif yn yr un modd â'r Grant Adsefydlu o dan Adran 15, ond y dylid darllen y cyfeiriad at ddyddiad yr etholiad cyffredin 'nesaf' fel y dyddiad y mae'r Aelod yn rhoi'r gorau i fod yn Aelod.

16.1.2 Ni fydd gan Aelod o'r Cynulliad sy'n hawlio Grant Ymddeol oherwydd Salwch yr hawl i wneud cais am Grant Adsefydlu pan gynhelir yr etholiad cyffredin nesaf.

ADRAN 17: LWFANS ANABLEDD

17.1. Diben a Swm

17.1.1. Bydd Lwfans Anabledd ar gael i Aelodau sydd ag angen cymorth ychwanegol arnynt o ganlyniad i anabledd, i ymgymryd â'u cyfrifoldebau fel Aelodau.

17.1.2. Bydd swm y lwfans sy'n daladwy yn cael ei gyfrif ar sail asesiad o natur a maint yr anabledd a'r adnoddau ychwanegol sydd eu hangen ar yr Aelod hwnnw i'w (g)alluogi i ymgymryd â'i (d)dyletswyddau. Bydd angen i'r Aelod a'r Prif Weithredwr a'r Clerc gytuno ar yr asesiad a'r broses o gyfrif y swm sy'n daladwy i'r aelod hwnnw, neu'r Prif Weithredwr a'r Clerc yn unig os nad ydynt yn cytuno.

17.1.3. At ddibenion y lwfans hwn bydd gan "anabledd" yr un ystyr â'r hyn a geir yn Neddf Gwahaniaethu ar Sail Anabledd 1995.

ADRAN 18: GALW'R CYNULLIAD NEU BWYLLGOR YN ÔL YN YSTOD Y TORIAD

18.1. Diben a Swm

18.1.1. Gall Aelod hawlio unrhyw gostau o ganlyniad i deithiau a wneir ganddo/i i fod yn bresennol mewn cyfarfod llawn o'r Cynulliad a alwyd er mwyn ystyried mater brys sydd o bwys cyhoeddus yn unol â Rheol Sefydlog 7.3.

18.1.2. Mae hawl gan Aelod hawlio costau o ganlyniad i deithiau a wneir ganddo/i i fod yn bresennol mewn cyfarfod o Bwyllgor y Cynulliad yn unol â Rheol Sefydlog 10.41.

18.1.3. Bydd darpariaethau Adran 4, heblaw am baragraffau 4.1.1 a 4.10.1, yn berthnasol yn yr achosion hyn. Os bydd yn teithio mewn awyren, telir cost tocyn unffordd dosbarth busnes. Telir cost llety dros nos os bu ei angen arno wrth deithio i'r Cynulliad. Os yn ymarferol, caiff Aelodau hawlio'r gost o ailgydio yn ei (g)wyliau os bu rhaid ei (g)alw yn ôl.

Cyflogau Deiliaid Swyddi Ychwanegol yn daladwy i Gadeiryddion Pwyllgorau'r Cynulliad:

Rhan 1

Bydd Cadeiryddion y pwyllgorau a ganlyn yn gymwys am gyflog deiliaid swyddi ychwanegol sydd gyfwerth â 27.9 y cant o gyflog Gweinidogion Cymru:

- y Pwyllgorau Craffu a sefydlir o dan Reol Sefydlog 12;
- y Pwyllgor Archwilio a sefydlir o dan Reol Sefydlog 13;
- y Pwyllgor Cyllid a sefydlir o dan Reol Sefydlog 14;
- Pwyllgorau a sefydlir o dan Reol Sefydlog 21 i ystyried cynigion deddfwriaethol a gyfeirir atynt gan y Pwyllgor Busnes.

Rhan 2

Bydd Cadeiryddion y pwyllgorau a ganlyn yn gymwys am gyflog deiliaid swyddi ychwanegol sydd gyfwerth ag 14.6 y cant o gyflog Gweinidogion Cymru:

- y Pwyllgor Plant a Phobl Ifanc;
- y Pwyllgor Cyfle Cyfartal;
- y Pwyllgor Materion Ewropeaidd ac Allanol;
- y Pwyllgor Deisebau;
- y Pwyllgor Safonau Ymddygiad;
- y Pwyllgor Is-ddeddfwriaeth.